

Forfatter: Carl Sophus Petersen, 1873-1958

Titel: Udrag fra BREV TIL: Petersen, Niels Matthias FRA: Säve, Carl (1856-08-03)

Citation: Carl Sophus Petersen, 1873-1958: "Brevvexling mellem N. M. Petersen og Carl Säve - et bidrag til skandivanismens og den nordiske filologis historie", i *Brevvexling mellem N. M. Petersen og Carl Säve - et bidrag til skandivanismens og den nordiske filologis historie*, Det Schuboeske Forlag, s. 88. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991716-000-shoot-idm140619158751296.pdf> (tilgået 31. juli 2024)

Anvendt udgave: Brevvexling mellem N. M. Petersen og Carl Säve - et bidrag til skandivanismens og den nordiske filologis historie

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Ack, om den tanke, som Du säger, att Du en stund hyste, hade blifvit till verklighet, och Du således hitkommit till vårt Student-möte! Hvilkens hjertats högtid skulle icke detta varit för mig enskildt, och hvilken allvarligt och sannt Nordisk grundton skulle icke i ännu högre grad gifvits åt hela mötet, om Du uppträdt på Gamla Uppsala tingshög och låtit Dina ädla och kärleksrika tankar och önsknings för Nordens enhet s. 89 nedströmma i de unges hjertan! Och du själf! huru skulle Du icke hafva känt Dig stärkt och upplifvad till hela Ditt väsende efter ett dylikt själbad i Nordiskt framtidshopp, i tillitsfull ungdomstro! Nå, detta kunde icke ske denna gång; men låtom oss hoppas, att vi med ännu mera stärkta förhoppningar och utsigter till framgång skola råkas om några få år vid nästa stora möte i Köpenhamn. — Ja, Gud vare högt prisad för detta, så öfver alla mina förhoppningar, så väl lyckade och löftesrika Studentmöte! Jag väntade mig visserligen ett den Nordiska ideens upplifvande och styrkande genom detta möte, särdeles som Norrmännen nu för första gången kommo hit och blefvo liksom infamnade i det gamla Odenshemmets hjerta, midt uppe i de gamla Svea-folklandens odalsmark, jag väntade, att detta skulle göra mycket godt; — men jag väntade verkligen icke, att den Nordiska enhetstanken nu skulle taga ett så väldigt steg framåt, som han onekligen tog. Men se, jag hade glömt, eller rättare, jag hade icke tagit i behörigt betraktande, att de frön, som genom 1843 och 1845 årens möten blifvit sådda, nu nödvändigt skulle börja gifva mognade frukter; och framför allt hade jag icke tagit i beräkning den förändring i många Europeiska förhållanden, som framkallats af det sista kriget mot Ryssland, samt särskildt Sveriges och Norges, samt isynnerhet kung Oscars, helt och hallet nya ställning till Ryssland efter vår November-traktat med Vestmakterna ¹. Det är nämligen tvänne ting, som gifvit detta möte en ny och vida starkare grundklang, än något af de äldre; jag menar naturligtvis först och främst vår ärlige, ihärdige, djerfve och oföriiknelige Plougs tal och heia framträdande vid Gamla Uppsala ². Detta i sjelfva verket första s. 90 riktigt öppna och oförbehållsamma Nordiska enhetstal är uppfriskande och öfvertygande att läsa; men hvad är det att bara läsa det, emot att hafva hört det, att hafva sett honom utsäga sina framtidsdiga ord. Han stod der, stadig och fast som en granitpelare, spänstig och hvällt ljudande som en stålsträng, och under allt detta med tårade ögon och ett flämtande bröst af den djupa rörelse, hvarunder hela hans varelse vändades i denna högtidliga stund, när han ändteligen tick uttala på ett fruktbringande sätt hela sitt verksamma lifs högsta och ädlaste sträfvan! (Ty jag sätter denna sträfvan högre, än allt hvad han sökt göra för Danmark, då det här gäller hela Nordens och således äfven Danmarks framtid). Ett och annat, som han tillfälligt yttrade, har ej håller kunnat inflyta i det tryckta talet. Så lät t. ex. ett enda sagta „hysch!“ nära intill honom höra sig — ett förskräckthetens läte från „en af de stilla i landena“ — när han sade, att det var på ett hår, att Nordisk dynasti-enhet kunde hafva vunnits år 1848; — då svarade han derpå ögonblickligen: „Ja, för det sömmer sig icke her, paa Thorgny Lagmands Plads, at tale med forblommede ord!“ — Och sedan, hvilket mästestycke var icke hans tal till kung Oscar vid middagen å Drottningholm ¹; hälst när dertill kommer hans ärliga ord till kung Fredrik på Eremitagen ². Det gladdde mig också högeliga att höra genom ett bref från Ploug, att Du fullkomligt gillade hela hans uppträdande s. 91 under mötet. Tack! ett sådant osökt bifall från dem, man vördar, belönar för mången svett-droppe, guten under kampen, det läskar den efter de ädles medkänsla törstande själen! — Af icke mindre vigt, särdeles för den Skandinaviska tankens verkliggörande, var kung Oscars alldeles oväntadt oförbehållsamma utsagor ¹. Huru väl var det icke, att mötet skulle komma att ega rum så snart efter det nyss slutade kriget; ty ho vet om han efter ett eller tu år, och sedan Ryssland åter fått tid på sig att åter antaga den gamla säkra öfverlägsenheten, hade vågat att uttala sig så öppet?! En af de första verkningarna af detta tog är och varder allt mer en afgjord förändring hos Norrmännen, åtminstone hos de unge. Ja, det är ovedersägeligt, att (oss emellan!) den Norska afstängdheten och sjelfgodheten fått en riktig grundknäck; de börja ändteligen inse, att vi icke vilja dem något ondt, icke uppsluka deras sjelfständighet. Nå, det förstås, litet helsosam Ryssskräck, till följe Hans Kejserliga Majestäts nådiga förkärlek för Tromsö m. fl. hamnar i Finnmarken, har väl också gjort sitt till! ² — På Naturforskaremötet lär ock hafva förekommit några högst märkeliga svensk-vänliga uttalelser ³.